

- I**ncipiunt capitula libri sexti:
i De eo quod apostolus ait: christum dei virtutem
 et dei sapientiam
ii De patre et filio hoc solum non dici illud de
 illo quod non ambo simul sunt: Deus enim
 de deo: bonus de bono: virtus de vir-
 tute quod simul sunt recte dicitur: pater autem de patre
 aut filius de filio quod non ambo simul
 sunt: non potest dici.
iii De unitate filii cum patre et nostra in-
 vicem nobiscum.
iiii Patres in quacumque virtute non posse in
 ceteris esse dissiles: ac si hoc equalitas in
 animis reperitur humanis: multo incomparabili
 illud est manere in incommutabili eterna
 quod substantia quod est deus trinitas
v De spiritu sancti unitate cum patre et filio.
vi De natura corporea et creatura spirita-
 li: quod simplices non sunt: quia nec in-
 commutabiles.
vii De simplici et incommutabili essentia dei:
 quod multis multipliciter secundum substantiam
 nominetur
viii Trinitatem deitatis nullo modo triplicem esse
 dicendam: quia nec tria ibi plene sunt quod unum
 nec unum minus quam tria.
ix De solo vero deo patre et filio et spiritu
 sancto.
x De essentia sancti hilarii quod in trinitate persona-
 rum proprietatem intelligit demonstrasse.
Incipit liber sextus.
 De eo quod apostolus ait christum dei virtutem
 et dei sapientiam.

Capitulum I.

Qualitate patris et filii et spi-
 ritus sancti putant nonnulli
 ex hoc impediri quod minus intelli-
 gat: quia scriptum est: christum dei
 virtutem et dei sapientiam: ut
 id non videatur equalitas: quia non
 est pater ipse virtus et sapientia: sed
 genitor virtutis et sapientie. Et reuera non me-
 diocri intentio est quod solet: quod dicatur de virtute
 et sapientie pater. Sicut enim apostolus: christum dei virtutem
 et dei sapientiam. Et tunc nonnulli in adversum
 arrianos hoc modo ratiocinati sunt: eos dicitur
 quod pater se adversum catholicam fidem extulerit. Nam
 ipse arrianus dixisse fertur. Si filius est: natus est: si natus est
 erat tempus quod non erat filius: non intelligens etiam
 natum esse: deo sempiternum esse: ut sit coeternus patri
 filius: sicut splendor quod gignitur ab igne atque diffu-
 dit: coeuius est illi: et est coeternus: si est ignis
 eternus. Quod quidam posteriores arriani abie-
 cerunt istam sententiam: falsique sunt: non ex tempore ce-
 pisse filium dei. Sed inter disputatores quas ha-

bebant nisi adversum eos quod dicebant: erat tempus
 quod non erat filius. Hac etiam nonnulli ratiocinatores
 inferebant. Si dei filius: virtus et sapientia dei est: **Ubi supra.**
 nec unquam deo sine virtute et sine sapientia fuit:
 coeternus est deo patri filius. Dicit autem apostolus: christum
 dei virtutem et dei sapientiam. Et deum aliqui non ha-
 buisse virtutem aut sapientiam: demeritis est dicere: **Ubi supra.**
 non igitur erat tempus quod non erat filius. Que ratioci-
 natio ad id cogit: ut dicamus deum patrem non esse
 sapientem: nisi habendo sapientiam quam genuit:
 non existendo per se per ipsam sapientiam. Deinde si
 ita est: filius quod ipse sicut dicitur: deus de deo: lumens de
 lumine: videndum est utrum possit sapientia de sa-
 pientia dici: si non est deo per ipsam sapientiam: sed tamen
 genitor sapientie. Sed si tenemus: cur non et
 magnitudinis sue: et bonitatis: et eternitatis:
 et omnipotentie sue generator sit: ut non ipse sit sua
 magnitudo: et sua bonitas: et sua eternitas: et
 sua omnipotentia: sed ea magnitudine magnus
 sit quam genuit: et ea bonitate bonus: et ea eter-
 nitate eternus: et ea omnipotentia omnipotens que
 de illo nata est: sicut non ipse sua sapientia est: sed
 ea sapientia sapiens est que de illo nata est. Nam
 illud non est formidandum ne cogamur multos
 filios dei dicere: propter adoptionem creature coe-
 ternos patri: si magnitudinis sue genitor est:
 et bonitatis: et eternitatis: et omnipotentie. Huic
 enim calumnie facile respondetur: sic non efficitur: quia mul-
 ta nominata sunt: ut ille multorum filiorum: coeter-
 norum sit pater: quod admodum non efficitur: ut duo-
 rum sit: cum dicitur christus dei virtus: et dei sapientia.
 Eadem quippe virtus que et sapientia: et
 eadem sapientia que virtus est. Ita ne igitur
 etiam de ceteris: ut eadem sit magnitudo quod vir-
 tus: et si qua alia: que vel si supra commemorata
 sunt: vel commemorari adhuc possunt.

De patre et filio hoc solum non dici illud de illo
 quod non ambo simul sunt: Deus enim de deo:
 bonus de bono: virtus de virtute: quod simul
 sunt recte dicitur: pater autem de patre: aut filius
 de filio quod non ambo simul sunt non potest
 dici.

Capitulum II.

Ed si non dicitur in seipso: nisi quod
 ad filium dicitur: id est pater vel genitor: vel prin-
 cipium eius: Si etiam gignens ei quod
 de se gignit: consequenter principium est. Quicquid
 aliud dicitur: cum filio dicitur: vel potius in filio: siue
 magnus ea magnitudine quam genuit: siue ius-
 tus ea iusticia quam genuit: siue bonus ea bo-
 nitate quam genuit: siue potens ea potentia
 vel virtute quam genuit: siue sapiens ea sapi-
 entia que in genuit. Magnitudo autem ipsa:
 non dicitur pater: sed magnitudinis genera-
 tor. Filius vero sicut in seipso dicitur filius: quod

Liber

non cum patre dicitur: sed ad patrem: non sic et in seipso magnus: sed cum patre cuius ipse magnitudo est. Sic et sapiens cum patre dicitur: cuius ipse sapientia est: sicut ille sapiens cum filio: quia ea sapientia sapiens est quam genuit. Quicquid ergo ad se dicitur: non dicitur alter sine altero id est quicquid dicitur quod substantia eorum ostendat: ambo simul dicuntur. Si hec ita sunt iam ergo nec deus est pater sine filio: nec filius sine patre: sed ambo simul deus. Et quod dicitur est: **Job. 1.** In principio erat verbum: in patre erat verbum: intelligitur. Aut si in principio sic dictum est ac si diceretur: ante omnia quod sequitur: et verbum erat apud deum. Verbum quidem solus filius accipitur: non sicut pater et filius: tanquam ambo unum verbum. Sic enim verbum quod imago. Non autem pater et filius simul ambo imago: sed filius solus imago patris quoad modum et filius: non enim ambo simul filius. **Ubi. sup.** Quod vero adiungitur: et verbum erat apud deum multum est ut sic intelligatur: verbum quod solus est filius: erat apud deum quod non solus est pater: sed pater et filius simul deus. Sed quid mirum si in duabus quibusdam rebus longe inter se diversis potest hoc dici. Quid enim tam diversum quam animus et corpus. Potest tamen dici animus erat apud hominem: id est in homine: cum animus non sit corpus. **Job. 1.** Homo autem animus sicut et corpus sit. Et etiam quod consequenter scriptum est: Et deus erat verbum sic intelligatur: verbum quod non est pater: deus erat simul cum patre. Ita ne ergo dicimus: ut pater sit generator magnitudinis: hoc est generator virtutis: vel generator sapientie sue: filius autem magnitudo: virtus: et sapientia: deus vero magnus: omnipotens: sapiens ambo simul. Quod ergo deus de deo: lumen de lumine. Non enim simul ambo deus de deo: sed solus filius de deo: sicut pater. Nec ambo simul lumen de lumine sed solus filius de lumine patre. Nisi forte ad insinuandum et brevissime inculcandum quod coeternus est patri filius: ita dictum est de deo: et lumen de lumine: et si quid hoc modo dicitur: ac si diceretur: hoc quod non est filius sine patre: de hoc quod non est pater sine filio: id est hoc lumen quod lumen non est sine patre: de hoc lumine patre quod lumen non est sine filio: ut cum dicitur deus quod non est filius sine patre: est de deo quod non est pater sine filio: perfecte intelligatur quod non precessit generator: illud quod genuit. Quod si ita est: hoc solum de eis dici non potest: illud de illo: quod simul ambo sunt. Sicut verbum de verbo dici non potest: quia non simul ambo verbum: sed solus filius. Nec imago de imagine: quia non simul ambo imago. Nec filius de filio: quia non simul ambo filius: sicut et dicitur. Ego et pater unum sumus.

Unum sumus enim dictum est quod ille: hoc et ego sicut essentiam: non sicut relatum.

De unitate filii cum patre: et nostra invicem nobiscum.

Capitulum III.

Nescio utrum inveniatur in scripturis dictum: unum sunt: quorum est diversa natura.

Si autem aliqua plura eiusdem nature sint: et diversa sentiant: non sunt unum in quantum diversa sentiunt. Nam si ita unum essent ex eo quod homines erant: non diceret. Ut sunt unum sicut nos unum: cum suos discipulos patris commedaret. Et vero paulus et apollo quia et ambo homines et idem sentiebant. Qui plantat inquit: et qui rigat unum sunt. **Job. 17.** Ergo sic dicitur unum: ut non addatur quid unum: et plura unum dicantur: eadem natura atque essentia non dissidens: nec dissentiens significat. **1. Cor. 3.** Sed vero additur quid unum: potest aliquid significari ex pluribus unum factum: quibus diversis natura: sicut anima et corpus non sunt utique unum.

Quid enim tam diversum: nisi addatur aut subintelligatur quid unum: id est unus homo: aut unum animal. **Ibidem.** Inde apostolus. Qui adheret meretrici inquit: unum corpus est: non dixit unum sunt: aut unum est: sed addidit corpus: tanquam ex duobus diversis masculino et feminino: unum corpus adiunctione compositum. Et qui adheret domino inquit: unum spiritus est: non dixit: qui adheret domino unus est: aut unum sunt: sed addidit spiritus.

Diversum enim natura: spiritus hominis: et spiritus dei: sed inherendo fit unus spiritus ex diversis duobus: ita ut sine homine non spiritu: beatus sit dei spiritus atque perfectus beatus autem spiritus hominis non nisi cum deo. Nec frustra: ut existimo cum tanta in evangelio sicut in Joanne: et totiens diceret dominus de ipsa unitate: vel sua cum patre: vel nostra invicem nobiscum: nusquam dixit ut nos et ipsi unum: sed ut unus sint: sicut et nos unum sumus.

Pro ergo et filius unum sunt: utique sicut in unitate substantie: et unus deus est: et unum magnus: et unum sapiens: sicut tractatum est. Unum ergo maior pater. Si enim maior: magnitudinis maior. **Ibidem.** Cum autem magitudo filius eius sit: nec ille utique maior est eo qui se genuit. Nec ille maior ea magnitudine qua magnus est: ergo equalis. Nam unde equalis si non eo quo est: cui non est aliud esse et aliud magnum esse. Aut si eternitate pater maior est: non est equalis filius quatenus et re. Unum enim equalis. Si magnitudine dixeris non est par magnitudo: que minus eterna est atque ita cetera. An forte in virtute equalis est in sapientia vero non est equalis. Sed quod est equalis virtus quam minus sapientia. An in sapientia equalis est: in virtute autem non est equalis. Sed quod equalis sapientia: que minus potens est.

Restat ergo ut si in vlla re equalis non est: in

Job. 17.

1. Cor. 3.

Ibidem.

Ibidem.

Job. 17.

Di. 2. oibus nō sit equalis. Et scriptura clamat. **Thō** rapinā arbitratus est esse equalis deo. **Logi** ergo quiuis aduersari⁹ veritatis q̄ aliq̄ mō te-
netur apostolica auctoritate: in qualibet: vel
vna re equalem deo filiū cōfiteri. **Eligat** quā
voluerit: hinc ei ostendet in oibus esse equa-
lem: que de substantia eius dicuntur.

Pares in quacunq; virtute nō posse in ce-
teris esse dissimiles: ac si hec equalitas in ani-
mis reperit humanis. multo incompatibilis
manere eam in incōmutabili eternaq; substā-
tia qd̄ est de⁹ trinitas. **Capitulum. III.**

Item virtutes que sunt in animo hu-
mano: quibus alio atq; alio mō singule
intelligentur: nullomō tñ sepantur
ab inuicē: vt quicunq; fuerint equales. verbi
gratia. in fortitudine equales sint. et prudētia
et tempantia: et iusticia. **S**i em̄ dixeris equales
esse istos fortitudine. fillū prestare prudētia.
sequitur vt hui⁹ fortitudo min⁹ prudens. sit.
ac per hoc nec fortitudine equales sūt. quādo
illius fortitudo prudentior. **I**tem ita de ceteris
virtutib⁹ inuenies. si oēs eadē cōsideratione p-
curras. **N**on em̄ de viribus corpis agit. sed d̄
animi fortitudine. **Q**uāto ḡ magis in illa incō-
mutabili eternaq; substantia incompatibiliter
simpliciore q̄ est animus humanus. hec ita se
habent. **H**umano quippe aīo nō hic ē esse qd̄ ē
fortē esse: aut prudentē: aut iustū: aut tparum
Pōt em̄ esse animus: et nullā istarū habere vir-
tutē. **D**eō autē hoc ē esse qd̄ est fortē esse. aut ius-
tum esse. aut sapientē esse: et si qd̄ de illa sim-
plici multiplicitate vel multiplici simplicitate
dixeris: q̄ substantia ei⁹ significet. **Q**uobzē siue
ita dicat de⁹ de deo vt et singulis h̄ nomen cō-
ueniat. nō tñ vt ambo fil⁹ duo dī. s̄ vn⁹ de⁹ sit.

Item em̄ sibi coherent quēadmodū et in distan-
tib⁹ diuersisq; substātijs fieri apls testis ē. **N**ā
et sol⁹ dñs spūs est. et sol⁹ hoīs spūs vtiq; spūs
est: tñ si hereat dñō vn⁹ spūs est. quātō magis
ibi vbi est oīno inseparabilis atq; eterna p̄nexio
ne absurde dici videat̄ quasi fil⁹ amborū. cū
d̄: filius dei: si id qd̄ dicitur de⁹. nō nisi de am-
bobus dicit̄ siml. siue quicqd̄ de deo dicit̄ qd̄
substantiā ei⁹ indicet: nō nisi de ambob⁹ siml⁹
dicitur. imo simul de ip̄a trinitate dicit̄. **S**ive
ergo hoc. siue illud sit. qd̄ diligent⁹ discutiē-
dū est. nūc vnde agitur satis est videre. nullo
mō filium equalem esse patri. si in aliquo scilz
quod pertineat ad significandā eius substan-
tiam inequalis inuenitur. sicut iam oñdimus
Apl̄s autem dixit equalem. **I**n omnib⁹ ḡ eq̄-
lis est patri filius. et est vnus eiusdemq; sub-
stantie.

**De spiritu sancti vnitate cum patre et fi-
lio.** **Capitulum. V.**

Cap: propter etiā spūs sanctus. in ea-
dem vnitate substantie et equalitate
cōsistit. **S**ive em̄ sit vnitas amborū.
siue sanctitas. siue charitas. siue ideo vnitas
qz caritas. et ideo caritas qz sanctitas. in anise-
stum est qz nō aliq̄s duoz est q̄ vterq; cōiungi-
tur. q̄ genitus a gignente diligat. generatorē
qz suū diligat. sintq; nō p̄cipitatione: s̄ cēntia
sua. nec dono superioris alicui⁹. sed suo p̄prio
seruantes vnitatē spūs in vinculo pacis. **Q**d
imitari p̄ gratiā. et ad deū. et ad nos iubemur.
In quib⁹ duob⁹ p̄ceptis. rota lex pender et p̄-
phete. **I**ta sunt illa tria. deus vn⁹. sol⁹. magn⁹
sapiens. sanctus. beat⁹. **M**os autē ex ip̄o. et per
ip̄m. et in ip̄o beati. qz ip̄ius munere inter nos
vnū. cū illo aut vnus spiritus. qz agglutinā-
tia nra post eū. **E**t nobis herere deo bonū est
qz perdet oēm qui fornicat ab eo. **S**piritus ḡ
sanctus cōmune aliquid est patris et filij. qd̄ qd̄ il-
lud est. **E**t ip̄a cōmunitio. cōsubstāntialis et coe-
na. **Q**ue si amicitia puenienter dici pōt. dicat̄
sed aptius d̄: caritas. **E**t hec qz substantia.
qz deus substantia. et deus caritas. sicut scriptū
est. **S**icut autē substantia sit cū patre et filio. ita sit
magna. et simul bona. et sit sancta. et quicquid
aliud ad se dicit̄. qm̄ non aliud est deo esse. et
aliud esse magnū vel bonū esse. et cetera. sicut
supra oñdimus. **S**i em̄ minus magna est ibi ca-
ritas q̄ sapientia. minus q̄ est diligēt̄ sapientia.
Equalis est igitur sapientia. vt quanta est sa-
pientia tñ diligatur. **E**st autē sapientia equa-
lis patri. sicut supra disputauimus. **E**qualis ē
igitur etiā spūs sanctus. et si equalis. in oibus
equalis. p̄pter sūmam simplicitatem que in
illa substantia est. **E**t iō non ampli⁹ q̄ tria sūt
vnus diligens eū qui de illo ē. et vnus diligēs
eū de quo ē. et ip̄a dilectio. **Q**ue si nihil ē. quō
deus dilectio ē. **S**i non est substantia. quoniam
deus substantia est.

De natura corpea et creatura spūali. qz sim-
plices nō sint. qz nec incōmutabiles. **Ca. VI.**

Item queritur. quō simplex et multi-
plex sit illa substantia. aīa aduertenda
est primo creatura quare sit multi-
plex. nullo autē modo vere simplex. **E**t prius
corpus vniuersum vtiq; partibus constat. ita
vt sit ibi alia ps maior. alia minor. et mai⁹ sit vni-
uersū q̄ ps quibet aut q̄ talibet. **N**ā et celū et ter-
ra ptes sūt vniūse mūdane mol⁹ s̄ et sola fra. et
solū celū innumerabilib⁹ ptib⁹ p̄stat. et i fcia sui
pte minor ē q̄ i cetera et i dimidia minor q̄ tota
et totū mūdi corp⁹ qd̄ duabus p̄terūq; p̄tibus

Ephe. 4

P̄. 72
Ibidem.

Iob. 4

Ibi suū.

Liber

appellari solet: id est celū et terra: utiq; maius ē q̄ solū celū aut sola terra. Et in vno q̄q; corpore aliud est magnitudo: aliud color: aliud figura. **P**ōt em̄ et diminuta magnitudine manere idē color et eadē figura: et colore mutato manere eadē figura et eadē magnitudo: et figura eadem non manente: tam magnū eē et eodē mō coloratū. Et quecūq; alia simul dicuntur de corpore: possunt et simul et plura sine ceteris cōmutari. **P**er hoc multiplex esse cōvincit natura corporis: simplex aut nullo modo. **C**reatura quoq; spiritalis sicut est anima: est quidē in corporis comparatione simplicior: sine cōparatione autem corporis multiplex est: etiāz ipa non simplex. **N**am ideo simplicior est corpore: quia non mole diffunditur per spacium loci: sed in vnoquoq; corpore: et in vno toto tota est: et in qualibet parte eius tota est. **E**t idō cum sit aliquid in quibus exiguam particulam corporis quod sentiat anima: quibus non fiat ī toto corpore: illa tamen tota sentit: quia tota non latet. **S**ed tamen etiā in anima cum aliud sit artificiosum esse: aliud inerem: aliud acutum: aliud memorem: aliud cupiditas: aliud timor: aliud leticia: aliud tristitia: possint q̄ et alia sine alijs: et alia magis: alia minus innumerabilia et innumerabiliter in anime natura inueniri: manifestū est non simplicē: sed multiplicē esse naturam. **N**ihil em̄ simplex mutabile est: oīs autem creatura mutabilis.

De simplici et incōmutabili essentia dei quibus multipliciter scdm substantiam nominatur.

Capitulum VII.

Quis vero multipliciter quidem dicitur magnus: bonus: sapiens: beatus: verus: et quicquid aliud non indigne dici videtur. **S**ed eadem magnitudo eius ē: que sapientia: **N**on enim mole magnus est: s̄ virtute. **E**t eadem bonitas que sapientia et magnitudo: et eadem veritas que illa omnia. **E**t nō ē ibi aliō beatū esse: et aliud magnum: aut sapientem: aut verum: aut bonū esse: aut omnino ipm̄ esse. **N**ec quoniam trinitas est: ideo triplex purandus est. **A**liquin minor erit pater solus: aut filius solus: q̄ simul pater et filius. **Q**uā non inueniatur quomodo dici possit: aut pater solus aut filius solus: cum semper atq; inseparabiliter et ille cum filio sit: et ille cum patre: non vt ambo sint pater: aut ambo filii: sed qz semper inuicē: neuter solus. **Q**uia x̄o dicim̄ et deū solū ipam trinitatē: quibus semper sit cū spiritib⁹ et aiabus sanctis: s̄ solū dicimus q̄ de⁹ est: qz nō et illi cū illo deus sunt: ita soluz p̄m dicimus p̄m: nō qz sepatur a filio: s̄ qz

non simul ambo pater sunt

Trinitatē deitatis nullo mō triplicē esse dicendā: qz nec tria ibi pl⁹ sūt q̄ vnū: nec vnum minus q̄ tria.

Capitulum VIII.

Um itaq; tantus est solus pater: vel solius filius: vel solus spūsanct⁹: q̄n tus est fil⁹ p̄ et filius et spūsanct⁹: nullo mō triplex dicēdus est. **C**orpora quippe ad unctiōe sua crescunt. **Q**uis em̄ qui adheret vxori sue: vnū corpus fit: maius tñ corpus fit: q̄ si sol⁹ viri eēt: aut sol⁹ vxoris. **I**n reb⁹ aut spiritalibus cū minor maiori adherescit: sicut creatura creatori: illa fit maior q̄ erat: nō ille. **I**n his em̄ q̄ nō mole magna sunt: hoc ē mai⁹ esse qd̄ est meli⁹ eē. **M**elior aut fit spūs alicui⁹ creature: cū adheret creatori: q̄ si non adheret: et idō etiā maior qz melior. **Q**ui ḡ adheret dño: vnus spūs est: sed tñ dñs nō idō fit maior: quibus fiat ille qui adheret dño. **I**n ipō igit̄ deo cū adheret equali patri filii equalis: aut spūsanct⁹ patri et filio equalis: nō fit maior: de⁹ q̄ singuli eoz: qz non est quo crescat illa p̄fectio. **P**erfectus aut̄ siue p̄: siue filii: siue spūsanctus: et p̄fectus deus: p̄ et filius et spūsanctus et ideo trinitas potius q̄ triplex.

De solo vero deo patre et filio et spiritu sancto.

Capitulum IX.

Quoniam ostendimus quō possit dici solus p̄: qz non nisi ipē ibi p̄ consideranda est illa sententia q̄ dicitur: deū vtz solum non esse patre solū: sed p̄m et filium et spiritum sanctum. **S**i quis em̄ interroget: p̄ solus vtrum sit deus: quomodo respondetur nō esse nisi forte ita dicamus eē quidē patrem deum: sed non esse solum deū: esse aut̄ solum deum: p̄m et filium et spiritum sanctum. **S**ed quid agimus d̄ illo testimonio dñi. **N**isi em̄ dicebat: et p̄m nominauerat ad quē loquebat̄: cū ait: **N**ec est vita eterna: vt cognoscant te vnū verū deū. **Q**uidē arriani sic solent accipere: quasi nō sit filii⁹ verus de⁹. **Q**uibus exclusis: videndū est an intelligere cogamur: cū dicitur est p̄. **E**t cognoscant te vnū vtz deū: tanq̄ hoc insinuare voluerit: qz et solus p̄ deus verus est: ne non intelligemus deū: nisi ipa tria sūt p̄m et filium et spūsanctū. **N**ū ḡ ex dñi testimonio: et p̄m vnū verū deū dicim̄: et filium vnū vtz deū: et spūsanctū vnū vtz deū: et simul p̄m et filium et spiritum sanctū: id est siml̄ ipam trinitatē: non tres veros deos: sed vnū vtz deū. **E**n qm̄ addidit: **E**t quem misisti iesum xp̄m: subaudiendum est vnum verum deum. **E**t ordo verborū est: vt te et quem misisti iesum xp̄m: cognoscant

Secū. 2.

1. Cor. 6.

Job. 4.

Ubi. 5.

Ubidem.

vnū verū deū. **S**ur ergo tacuit de spū sancto: an qm̄ sequens est. vt vbicūq; noīat vnum tant a pace vna adherēs: vt per hāc vtrumq; vnū sit: iā ex hoc intelligat etiā ipa par: q̄uis nō cōmemoret. **N**ā z illo loco ap̄s videt q̄si p̄mittere spū sanctū. z tñ etiā ibi intelligit vbi ait. **O**īa vestra. vos autē xp̄i. xp̄s autē dei. **I**bidē. **S**icut caput mulieris vir. caput viri xp̄s: caput autē xp̄i deus. **S**ed rursus si de^o nō nisi oīa sūt tria: quō caput xp̄i de^o: id est caput xp̄i trinitas: cū in trinitate sit xp̄s vt sit trinitas. **A**n qd̄ est pater cū filio: caput est ei qd̄ ē sol^o filius: cū filio em̄ pater deus. solus autē filius xp̄s est: maxie qz iā verbū caro factū loquitur. **S**cōm quā humilitatē ei^o etiā maior est pater si cut dicit. **Q**m̄ p̄ maior me est: vt hoc ipum deū esse qd̄ illi cū patre vnū est: caput sit hoīs mediatoris: qd̄ ip̄e solus est. **S**i em̄ mentē re-cte dicimus p̄ncipale hoīs. id est tāq; caput hūane substantie: cū ip̄e hō cū mente sit homo cur nō multo cōgruētius: multoq; magis verbū cū patre qd̄ simul deus est: caput est xp̄i: q̄nis xp̄s hō nisi cū verbo qd̄ caro factum est: in telligi non possit. **S**ed hoc vt iā diximus: ali-quoā diligent^{er} postea considerabim^{us}. **N**ūc autē equalitas trinitatis: z vna eadēq; substā- tia quantū breuiter poruimus demonstrata est vt quoquo mō se habeat ista questio: quā dis- cutiendā ac riorē intentione distulimus: nihil impediāt quo minus fateamur summā equa- litatē patris z filij z spiritus sancti

De sententia sancti hilarij qua in trinitate personarum proprietatem intelligitur demō- strasse. **C**apitulum. X.

Quidā cum vellet breuissime singula- rum in trinitate personarum insinu- are propria: eternitas inquit in pa- tre: species in imagine: vsus in munere. **E**t qz non mediocris auctoritatis in tractatione scripturarū: z assertione fidei vir extitit. hilari^o enim hoc in libris suis posuit. horum verborū: id est patris z imaginis: z muneris: eternitatē z speciei: z vsus: abditam scrutatus intelligē- tiam: quantū valeo nō eum secutū arbitror in eternitatis vocabulo: nisi qz pater non habet patrem de quo sit: filius autē de patre est vt sit: atq; vt illi coeternus sit. **I**mago em̄ si p̄fecte implet illud cuius imago est: ipa coequatur ei non illud imagini sue. **I**n qua imagine sp̄m noīauit: credo qz p̄pter pulchritudinē: vbi iā est tanta cōgruentia z prima equalitas: z pri- ma similitudo: nulla in re dissidens: z nullo mo- do inequalis: z nulla ex parte dissimilis: sed ad idēdem respondēs ei cuius imago est. **U**bi

est prima z summa vita: cui non est aliud viuere z aliud eē: sed idē est esse z viuere. **E**t p̄m^o ac sūm^o intellectus: cui non est aliud viuere z aliud intelligere: sed id qd̄ est intelligere. **I**bi vi- uere hoc esse est. vnū oīa. tanq; verbū p̄fecte- ctū. cui non desit aliquid. z ars quedāz oīpotē- tis atq; sapientis dei. plena oīm rationū viuē- tiū incōmutabilū. z oēs vnū in ea. sicut ipsa vnū de vno. cū quo vnū. **I**bi nouit oīa deus. q̄ fecit per ipam. z ideo cum decedant z succe- dant tempora. nō decidit aliquid vel succedit scientie dei. **N**ō em̄ hec q̄ creata sunt iō sciunt a deo. qz facta sunt. ac nō poti^o ideo facta sūt vel mutabilia. qz imutabiliter a deo sciuntur. **N**ulle igit in ineffabilis quidā cōplexus patris et imaginis non est sine p̄fuitione. sine caritate sine gaudio. **I**lla ergo dilectio. delectatio. feli- citas. vel beatitudo. si tñ aliqua hūana voce digne dī vsus. ab illo appellat^o est breuiter. z ē in trinitate spū sanctus. non genitus. sed ge- nitoris genitiq; suauitas ingeniti largitate at qz vbertate perfundens oēs creaturas. p̄ ca- ptu eaz. vt ordinem suū teneant z locis suis acquiescant. **H**ec igitur oīa que arte diuina fa- cta sunt. z vnitatē quandā in se ostendunt. et sp̄m z ordinē. **Q**uicqd̄ em̄ horū est. z vnū ali- quid est. sicut sunt nature corporū. z ingenia aīaz. z aliq; specie formaz. sicut sunt figure vī- qualitates corporū. ac doctrine vel artes aīaz z ordinē aliquē petit aut tenet. sicut sunt pon- dera vel collocationes corporū z amores. aut delectationes aīarum. **E**terum in illa sūma trinitate tñ est vna quantū tres simul. nec pl^o aliquid sunt due q̄ vna. **S**oportet igitur vt cre- atorem per ea que facta sunt intellectū sp̄ci- entes trinitatem intelligamus. cuius in crea- tura quō dignū est apparet vestigium. **I**n illa em̄ trinitate sūma origo est rerū oīm z p̄fectis- sima pulchritudo. z beatissima delectatio. **I**ta qz illa tria. z ad se inuicē determinari vidētur z in se infinita sunt. **S**ed hic in rebus corpore- is. nō tñ est vna. quantū tres simul. z plus ali- quid sunt due q̄ vna res. **E**teruz in summa trinitate tñ ē vna q̄ntū tres sūt. nec pl^o ali- quid sūt due q̄ vna. z in se infinita sūt. **I**ta z sin- gula sūt i singul^o. z oīa i singulis. z singula i oī- bus. z oīa in oīb^o. z vnū oīa. **Q**ui videt s̄ vel ex pte. vī speculū z i enigmate. gaudeat co- gnoscēs deū. z sic deum honoret z gr̄as agat. **Q**ui at̄ h̄ videt. tēdat p̄ pietatē ad videndū. h̄ p̄ccitatē ad calūniandū. qm̄ vnus est deus. s̄ tñ trinitas. **N**ec p̄fuse accipiendū ē. **E**x q̄ oīa. p̄- que oīa. i q̄ oīa. nec dijs mult^o. s̄ ipi gl̄ia i seclā- seculoz. **E**xplieit liber sextus.

Roma. f.

1. Cor. 13.

Roma. f.